

Handreiking voor het werkplekleren binnen Flexibel onderwijs

Tweedegraads FO-deeltijd lerarenopleidingen

Duits
Bedrijfseconomie
Geschiedenis **Biologie**
Fries Frans Omgangskunde
Algemene economie Wiskunde
Gezondheidszorg en Welzijn
Natuurkunde Nederlands
Aardrijkskunde Scheikunde
Maatschappijleer
Engels

2019-2020

Voorwoord

Deze handreiking bij het leren in de praktijk is bedoeld als leidraad bij het werkplekleren/stagelopen voor studenten van de flexibele deeltijdopleidingen en hun werkplekbegeleiders en schoolopleiders.

De vorige versie van 'toelichting op het werkplekleren bij flexibel onderwijs' is door de werkgroep deeltijd en onderwijsconsultants bijgesteld op grond van feedback van studenten, studiecoaches, docenten en met name feedback van collega's uit het werkveld. Hierbij willen we iedereen bedanken die daar input voor gegeven heeft!

Sommige aspecten die naar voren gekomen zijn vragen om doorontwikkeling op de langere termijn. Naarmate we (opleidingen, scholen en studenten samen) meer ervaring opdoen met de specifieke vragen en omstandigheden van deeltijdstudenten, kunnen we in het kader van samen opleiden deze leidraad in de loop van de komende jaren verder ontwikkelen.

Voor zowel studenten als begeleiders is het van belang om te kijken welke rol de praktijkleeromgeving van een concrete school(locatie) biedt of kan bieden en welke voorwaarden daarbij gelden. Die kunnen per (opleidings)school of zelfs per locatie verschillen, afhankelijk van de wensen en mogelijkheden in begeleiding. Daarom is het professionaliseringsplan onmisbaar als start voor een gesprek over mogelijke leeractiviteiten op een school.

Deze handreiking richt zich primair op de student als lezer, maar biedt hopelijk direct ook handvatten voor de begeleiders op de werkplek.

Voor het werkplekleren in de afstudeerfase is er een aparte afstudeerhandleiding, te vinden op de intranetsite van het Praktijkbureau.

Contactgegevens

NHL Stenden Hogeschool, Academie vo & mbo

Praktijkbureau Academie vo & mbo
Ruimte: C1.052
Postbus 1080
8900 CB Leeuwarden
Rengerslaan 10 Leeuwarden
Tel: 058-2512090
Email: praktijkbureau@nhlstenden.com

Deze handreiking en nadere informatie over het werkplekleren van tweedegraads lerarenopleidingen zijn te vinden op de intranetsite van het Praktijkbureau Academie vo & mbo op het nieuwe portaal:

<https://newuniversity.sharepoint.com/sites/AC-VOMBO-PB>

Inhoud

Voorwoord.....	2
Contactgegevens	2
1. Inleiding	4
2. Leeruitkomsten TLO	4
3. Werkplekieren binnen de verschillende fasen van de flexibele opleiding	6
Propedeutische fase	6
Hoofdfase	6
Afstudeerfase	6
4. Voorbereiding op het werkplekieren	7
Stappenplan.....	7
5. Aanmelden voor werkplekieren	9
Zoeken van een plek.....	9
Aanmelden bij het Praktijkbureau	9
Overeenkomst voor het werkplekieren	10
6. Begeleiding en beoordeling	11
Werkplekbegeleider (coach)	11
Schoolopleider.....	11
Instituutopleider	12
Studiecoach	12
Bijlage 1: Niveaus bekwaamheidseisen TLO 2019-2020.....	13
Bijlage 2 Leerlijn Handelingsbekwaam leraar.....	23
Bijlage 3 Leeruitkomsten	24
Bijlage 4 Privacyprotocol	28
Bijlage 5 Protocol voor audiovisuele opnames.....	30
Bijlage 6 Verklaring omtrent gedrag (VOG).....	35
Bijlage 7 Opleidingsscholen NHL Stenden	36

1. Inleiding

Binnen flexibel onderwijs is werkplekleren een vorm van (blended) leren, naast het leren op de opleiding of het leren (of studeren) thuis. Groot verschil is dat het werkplekleren niet als een afgebakend onderdeel als 'stage' in het programma zit, maar continu en in verschillende vormen gestalte kan krijgen. Voor de meeste leeruitkomsten van de flexibele lerarenopleidingen (zie hoofdstuk 2) is het noodzakelijk om bekwaamheden als docent in de authentieke praktijkomgeving van een school aan te tonen.

Die bekwaamheden vragen oefening en systematische verbetering. Voor de verwerving van docentbekwaamheden is het nodig om veel 'vliegrepen' te maken, routine te krijgen, veel uit te proberen en bij te stellen, verschillende fasen van een schooljaar mee te maken en met verschillende doelgroepen leerlingen/studenten te werken. Met andere woorden: het gaat om **leren** op de werkplek, niet om het alleen snel in en uit vliegen van een school om een los 'bewijs' voor je portfolio te halen.

Daarom is het nodig om in nauw overleg met je studiecoach en een beoogde school bepaalde periodes als 'werkplekleren' te organiseren en daarbij onderscheid te maken tussen propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase. N.B. Ook als je dit op je eigen werkplek wilt doen, volg je dezelfde afspraken over communicatie, registratie, begeleiding etc. ten aanzien van een afgebakende periode die je als 'werkplekleren' bestempelt.

2. Leeruitkomsten TLO

Bij flexibel onderwijs tonen studenten op hun eigen wijze aan dat ze de leeruitkomsten beheersen. Wat is een leeruitkomst? Binnen de TLO wordt de volgende definitie gehanteerd, afkomstig uit de Europese Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles: *'Een leeruitkomst is een meetbaar resultaat van een leerervaring die ons in staat stelt om vast te stellen in welke mate of op welk niveau of volgens welke standaard een competentie gerealiseerd is.'*

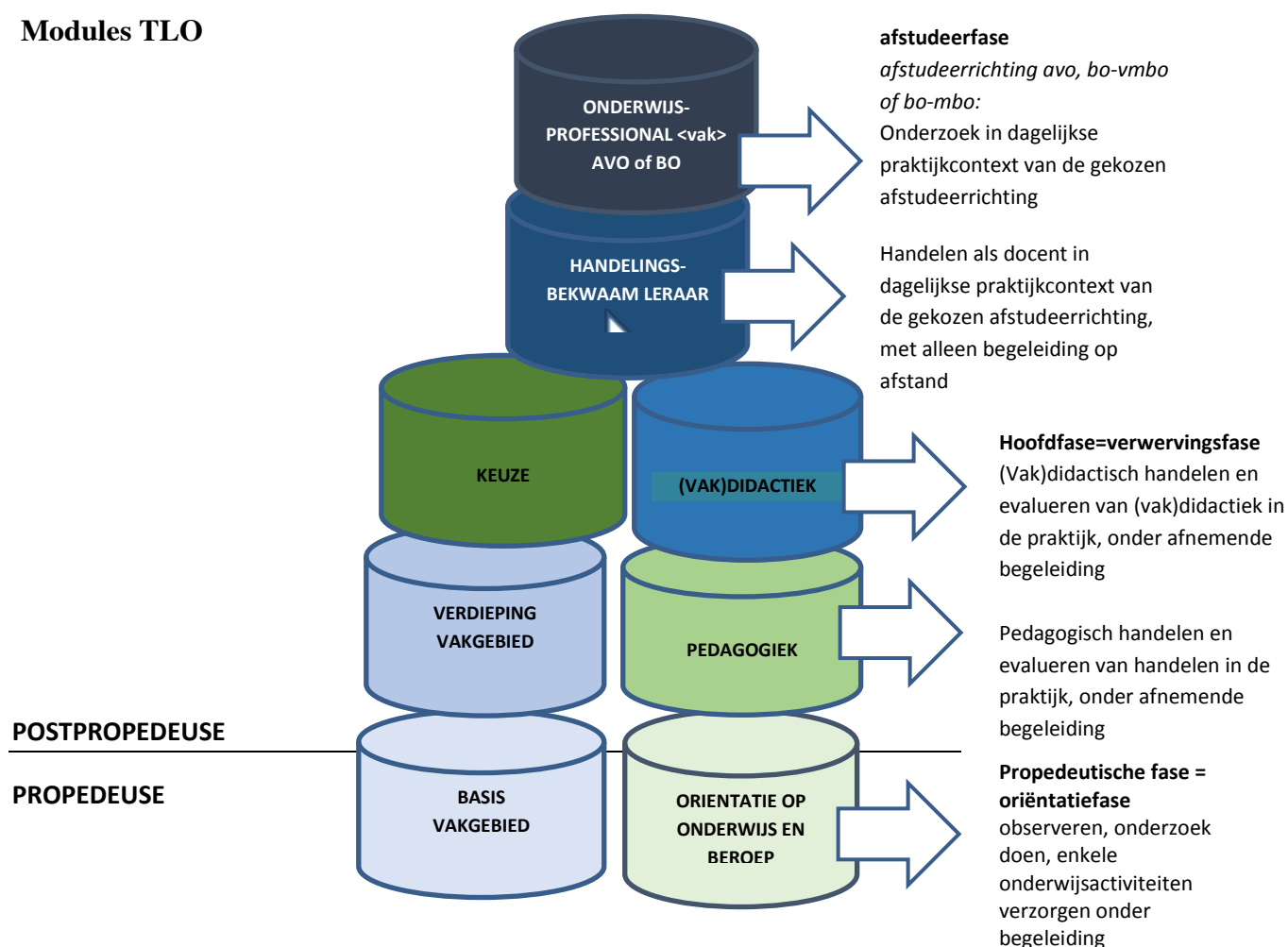
Het gaat bij een leeruitkomst om de meetbare resultaten van het leren. Een leeruitkomst aantonen betekent dat je laat zien de gevraagde kennis, kunde, attitude en handelingsrepertoire te beheersen op het vastgestelde niveau, binnen de aangegeven context(en) en met de gewenste inhoud. Het is dan ook nodig om leeruitkomsten goed te bespreken en te interpreteren.

De leeruitkomsten van de TLO zijn gebaseerd op de landelijke bekwaamheidseisen.

De landelijke bekwaamheidseisen voor leraar vo en docent beroepsonderwijs, zoals vastgelegd in de wet, stelt drie bekwaamheden centraal: vakinhoudelijke bekwaamheid, vakdidactische bekwaamheid en pedagogische bekwaamheid. Die zijn altijd gezamenlijk nodig voor het werk in de dagelijkse praktijk, door het jaar heen en in de werkcontext van de organisatie. Onder deze bekwaamheidsdomeinen ligt de brede professionele basis, bij de TLO benoemd als eerste domein. In bijlage 1 is te vinden hoe deze bekwaamheidseisen vertaald zijn naar de drie niveaus van de opleiding.

Leeruitkomsten zijn bij de lerarenopleidingen in acht modules ingedeeld op grond van beheersingsniveau, bekwaamheidseisen en afstudeerrichting:

Modules TLO

Met de pijlen is aangegeven bij welke modules een werkplek onmisbaar is om de leeruitkomsten aan te tonen. Daarachter zie je een indicatie van de activiteiten in de praktijkomgeving die daarbij horen. Soms is ook bij andere modules handelen in de praktijk gevraagd, bijvoorbeeld wanneer je als invulling van de module 'keuze' een minor m.b.t. passend onderwijs of het ontwerpen van digitale leermiddelen kiest. Je kunt handelen in de praktijk van de verschillende modules slim combineren. Scholen vinden het vaak prettig een relatie voor langere tijd aan te gaan met een student. Verschillende opleidingsscholen (zie de bijlage) hebben eigen kaders opgesteld voor werkplekleren/stages. Informeer hiernaar bij de schoolopleider van de betreffende school (zie voor een overzicht van scholen en schoolopleiders op de intranetpagina van het Praktijkbureau).

Het werkplekleren is sterk afhankelijk van je eigen werkervaring en huidige werkomgeving: heb je onderwijswerkervaring of niet, hoe lang, hoe actueel, binnen welke gebieden van het tweedegraads werkveld? Een tijdsindicatie per module is sterk afhankelijk van jouw individuele situatie. Het maakt bijvoorbeeld uit of je meters wilt maken, een relatie met je groepen wilt kunnen opbouwen, lessenseries wilt ontwikkelen en uitproberen, ontwikkelingen zichtbaar wilt maken (met een nulmeting, voortgang, eindmeting): zulke leeractiviteiten kosten al gauw vijftien weken. Observeren, workshops geven en projecten ontwikkelen en begeleiden kunnen ook in kortere tijd. Altijd geldt: overleg goed van tevoren met de school of er plek is, wat je doelen zijn, welke uitvoering, begeleiding en evaluatie gewenst en mogelijk zijn etc. Dit leg je vast in je professionaliseringsplan (zie ook het stappenplan).

Wat voor iedere student geldt: neem de tijd voor je ontwikkeling en werk er systematisch aan. Het is prettig een relatie op te bouwen met een school, met je collega's en met je groepen leerlingen/studenten.

3. Werkplekleren binnen de verschillende fasen van de flexibele opleiding

Het werkplekleren als manier om docentbekwaamheden te verwerven heeft een ander karakter binnen de verschillende fasen van de opleiding. Dat is gerelateerd aan hoofdfunctie en niveau van de fasen: oriëntatie in de propedeuse; verwerving, verdieping en verbreding in de hoofdfase; en aantonen van eindniveau in de afstudeerfase (zie ook deel C van de bijlage).

Propedeutische fase

In de loop van de propedeusefase van de lerarenopleiding wil je zeker weten of het leraarschap je ligt. De hoofdfunctie van je eerste werkplekleren is dan oriëntatie op het beroep en het tweedegraads werkveld, d.w.z. vmbo, mbo en onderbouw havo-vwo. Mocht je voor het eerst kennismaken met deze onderwijstypes of voor het eerst in de rol van docent starten met werkplekleren, dan is het goed om je leeractiviteiten af te stemmen op het oriënterende doel van deze fase van je studie. Het is de bedoeling dat je na de module Oriëntatie op onderwijs en beroep een concreet beeld hebt van de diverse taken van een leraar en zelf ervaren hebt of je je goed voelt in de omgang met leerlingen. Zo kun je een bewuste en onderbouwde keuze maken voor de gekozen opleiding en het beroep van leraar.

Het ligt voor de hand om in deze fase het werkplekleren vooral te besteden aan het observeren van veel lessen/onderwijsactiviteiten, interviewen van docenten en gesprekken voeren met leerlingen/studenten. Bij de betreffende leeruitkomsten van Oriëntatie op onderwijs en beroep wordt een aantal concrete suggesties gegeven, maar je kunt ook eigen leeractiviteiten bedenken. Er is geen voorgeschreven duur, maar reken op vijf tot tien dagdelen. In overleg met de wpl-school ben je als deeltijdstudent vrij om te bepalen wanneer je de periode van werkplekleren wilt uitvoeren.

Hoofdfase

Het werkplekleren in de hoofdfase heeft een verdiepend karakter. Het gaat om routine opbouwen, onderwijsactiviteiten zoals lessenseries en toetsen ontwerpen, en pedagogische en vakdidactische kwaliteiten ontwikkelen. Dat doe je tegelijkertijd: je bent bij werkplekleren dus bijna altijd met verschillende modules tegelijk bezig. Omdat de opleiding een tweedegraads bevoegdheid oplevert, zul je zowel in de onderbouw van het algemeen vormend onderwijs als in het beroepsonderwijs ervaring moeten opdoen. Als je nog niet werkzaam bent in het tweedegraads gebied, verdient het dus aanbeveling om het werkplekleren op verschillende scholen en binnen verschillende onderwijstypes te organiseren. Ben je al werkzaam in het vo of mbo, dan organiseer je dit waarschijnlijk op een andere manier. Ook hier geldt dat de organisatie van je werkplekleren afhangt van je eigen leerarrangement en het professionaliseringsplan dat je voor het werkplekleren maakt.

Afstudeerfase

De twee modules die samen de afstudeerrichting vormen (algemeen vormend onderwijs of beroepsonderwijs, met onderscheid tussen vmbo en mbo) hebben striktere eisen, enerzijds omdat in deze modules het eindniveau van de opleiding getoond moet worden, en anderzijds omdat het werkplekleren en het onderzoek hierin centraal staan. Dat betekent dat er meer gevraagd wordt van de begeleiding vanuit de school en de opleiding. Binnen de afstudeerfase is de authentieke praktijkcontext dus de belangrijkste leeromgeving. In deze fase van de studie toon je het eindniveau van de bacheloropleiding aan. De eisen die dit stelt aan bijvoorbeeld het maken van een didactisch ontwerp zijn omschreven in de aparte afstudeerhandleiding voor de flexibele deeltijd. Ook het zelfstandig lesgeven dat centraal staat vraagt ingangseisen t.a.v. je vakdidactische en pedagogische kennis en vaardigheden. Daarom is het zaak om pas aan je afstudeermodules te beginnen als je ver genoeg bent in de opleiding. Behalve de formele ingangseisen van de behaalde propedeuse heeft dat dus ook met een gevorderd niveau van docent- en vakbekwaamheid te maken. Je studietoetscoach kan je helpen bij de inschatting of het verstandig is om aan de afstudeerfase te beginnen.

4. Voorbereiding op het werkplekleren

De doelen van het werkplekleren zijn afhankelijk van de modules en leeruitkomsten waar je mee bezig bent: wat je te leren hebt voordat je het gevraagde in de leeruitkomst kunt aantonen. Dat is dus enerzijds afhankelijk van de indicatoren en niveau-eisen die onder de betreffende leeruitkomsten liggen, maar anderzijds afhankelijk van jouw al aanwezige kennis en kwaliteiten. Het verschil tussen die twee probeer je te vatten in persoonlijke leerdoelen binnen je professionaliseringsplan. Dat kunnen meer of minder doelen zijn, afhankelijk van de periode dat je in de school bent.

Als voorbereiding op het werkplekleren kan het volgende stappenplan ondersteuning bieden:

Stappenplan

Binnen diverse modules geven de leeruitkomsten aan dat je een verbinding van theorie en praktijk moet maken. Voordat je aan je activiteiten op je werkplek (of dat nu je eigen werkplek of een WPL-school is) kunt beginnen, is het daarom belangrijk de stappen hieronder te doorlopen. Daardoor kun je optimaal gebruik maken van de praktijksituatie, kun je meters maken en voorkom je versnippering voor jou en de werkplekbegeleiders.

1. Je werkt van grofmazig naar gedetailleerd. Allereerst maak je met je studietoestel een studieplanning. Met welke modules ga je je bezighouden? Vaak is dat een combinatie van twee of zelfs meer modules tegelijkertijd; producten en ervaringen kun je soms als bewijslast voor meerdere leeruitkomsten inzetten, met andere toelichting of aspecten uitgelicht. Voor je vakmodules moet je soms een bepaald experiment doen, of op een deelonderwerp feedback ophalen; dat kun je altijd combineren met OOB, Pedagogiek, Vakdidactiek en/of een van de afstudeermodules.
2. Meld je in Blackboard aan bij de door jou gekozen modules en oriënteer je grondig op deze modules. Wat wordt er van je verwacht? Wat zijn de LUK's die centraal staan, welke criteria gelden daarbij, wat is het niveau waarop je bekwaamheden moet aantonen? Wat is de planning, welke toets(en) zijn er, welke informatie kun je vinden, welke mogelijk ondersteunende bijeenkomsten/ werkplaatsen zijn er, etc. Verzamel alvast de materialen voor je werkplekbegeleider: omschrijving van de LUK's, feedback- en beoordelingsformulieren, etc.
3. Wat ga je doen in de praktijk, welke activiteiten ga je ontplooiën? Je kunt deze activiteiten zelf bedenken, relateren aan gevraagde opdrachten, bedenken met medestudenten of putten uit de suggesties die op de FO-Blackboardcourses worden gegeven. Zet dat voor jezelf op een rij en bespreek het waar mogelijk met de begeleider van de modules waar je aan werkt. Zijn verschillende opdrachten/leeractiviteiten te combineren? Bijvoorbeeld *Oriëntatie op Onderwijs en Beroep* kan materiaal opleveren waar je ook binnen *Vakdidactiek* wat mee kunt, of bij *Pedagogiek* opgedane ervaringen laten zich ook koppelen aan diezelfde *Vakdidactische* module, of *Vakdidactiek* rond je af, terwijl je al voor de Afstudeermodule *Handelingsbekwaam* aan de slag bent.
4. Maak een grove inschatting van wat er nodig is voor elke opdracht/leeractiviteit. De leeractiviteiten die je gaat ondernemen passen bij de doelen die je gesteld hebt en het niveau van de fase waar de leeruitkomsten toe behoren. Ze kunnen verschillen van meer observerende en onderzoekende activiteiten, bijwonen van overleggen in de school, praktijkstages begeleiden, onderwijs verzorgen (al dan niet begeleid) tot onderwijs ontwerpen in de breedste zin van het woord.
5. Combineer een en ander tot één geheel in je **professionaliseringsplan**. Je legt je doelen en gewenste leeractiviteiten voor een periode van werkplekleren vast in dit plan, waarover je met je studietoestel overlegt. Dit doe je ook als je al op een school werkt en het werkplekleren op je eigen werkplek vormgeeft. Voor de opleiding moet je duidelijk maken

wat voor jou als 'beginpunt' en 'eindpunt' van een periode van werkplekleren geldt. Immers, je moet je leerproces inzichtelijk kunnen maken. Maak een grove inschatting van de benodigde tijd; neem ook reservetijd op, want er doen zich vrijwel altijd onverwachte zaken voor. Overleg over je professionaliseringsplan met je studiecoach voordat je een school benadert.

6. Zoek met je professionaliseringsplan in de hand een geschikte school. Het hebben van een professionaliseringsplan is voorwaarde voor het kunnen voeren van een oriënterend gesprek op een mogelijke werkplek. Benader altijd de schoolopleider van de beoogde stageschool met jouw aanvraag. Vrijwel alle scholen hebben een schoolopleider aangesteld. Ga bij jouw contactpersoon op de school dus eerst na wie de schoolopleider is en zoek daarmee het contact. Op de intranetpagina van het Praktijkbureau vind je een actueel overzicht met scholen en schoolopleiders. Leg aan de school je wensen en professionaliseringsplan voor. Houd in de gaten dat scholen een verschillend beleid kunnen hebben (bij de een kun je alleen voor langdurige trajecten terecht, de ander ontvangt je ook voor eenmalige activiteiten). Het is belangrijk om je vanaf het eerste contact met een school professioneel op te stellen: d.w.z. zorgvuldig en correct te zijn in je communicatie en rekening te houden met het perspectief van de school. Het vraagt van scholen altijd extra inspanning, terwijl (zoals bekend) er al een grote werkdruk is.
7. Vrijwel elke activiteit vraagt om feedback van een ander. Wie ga je daarvoor vragen? Hoe wil je dat doen? Bedenk dat je in opleiding bent en dus aanspraak kunt maken op een begeleider, ook als je deze opleiding vanuit een bestaande werkplek doet. Met je begeleider mag je geen hiërarchische verhouding hebben, zoek bij voorkeur een directe collega, zodat hij/zij ook kan profiteren van je producten. Belangrijk is ook het hebben van een *leerhouding*: wat kun je hier leren?
8. Ook is werkplekleren geen 'leren op de werkplek' zonder een vorm van intervisie of supervisie. Er zijn verschillende vormen van intervisie mogelijk. Veel scholen, in elk geval de opleidingsscholen, hebben eigen intervisienetwerken. Dat is vaak een mix van allerlei stagiaires op die school, soms in combinatie met beginnende docenten. Als je het werkplekleren op je eigen werkplek inricht, kan het ook een optie zijn om een intervisiegroepje aan te gaan met collega's binnen de eigen school of juist met collega's van andere scholen of locaties. Weer een andere variant is de mogelijkheid om met medestudenten op NHL Stenden fysiek of op afstand een intervisiegroep te vormen. In elk geval is uitwisseling met anderen onmisbaar binnen het leerproces op de werkplek.
9. Je bespreekt het professionaliseringsplan met de school- en/of werkplekbegeleider en de mogelijkheden om de beoogde activiteiten uit te voeren binnen de context van de stageschool. Je vraagt hierbij ook na wat de mogelijkheden zijn om audio-visuele opnames te maken (zie de bijlage). Ook dien je na te gaan wat er van je wordt verwacht in het aanleveren van de VOG (zie de bijlage). Je past waar nodig je professionaliseringsplan aan.
10. Wanneer de school akkoord is en er een gedeeld beeld is tussen jou, de opleiding en de school over wat je precies gaat doen, onder welke condities, meld je de afgesproken periode van het werkplekleren aan bij het Praktijkbureau via het digitale meldingsformulier dat te vinden is op intranet van het Praktijkbureau vo & mbo. Meer informatie over het aanmelden van het werkplekleren lees je hieronder in hoofdstuk 5.

5. Aanmelden voor werkplekieren

Zoeken van een plek

Als student aan een deeltijd lerarenopleiding ben je in principe zelf verantwoordelijk voor het zoeken van een school uit het tweedegraads gebied voor het werkplekieren. Uiteraard kan het Praktijkbureau hierbij ondersteuning bieden. Natuurlijk is het gemakkelijker als je al werkzaam bent in het vo/mbo en je eigen werkplek kunt gebruiken, maar ook dan zul je een aantal zaken met de opleidingen moeten afstemmen en vastleggen. Ook vraagt de opleiding dat je in verschillende praktijkcontexten je bekwaamheid als tweedegraads docent aantoonst.

NHL Stenden werkt samen met bijna alle scholen van de drie Noordelijke provincies. Voor meer informatie over de wpl-scholen waar NHL Stenden nauw mee samenwerkt kun je kijken naar het magazine over het werkplekieren, te vinden op de intranetpagina van het Praktijkbureau. Belangrijk: je dient bij contact met een wpl-school eerst na te gaan of er een schoolopleider is (zie de omschrijving in hoofdstuk 6), en zo ja, wie dat is. Afspraken omtrent de mogelijkheden voor een wpl-periode of wpl-activiteiten worden besproken met de schoolopleider.

Aan veel scholen in de Noordelijke provincies is ook een lerarenopleider van de NHL Stenden gekoppeld. Deze persoon is binnen de school betrokken bij het begeleiden en opleiden van docenten en stagiaires. De instituuopleider (zie ook hoofdstuk 6) is met regelmaat aanwezig op de school. Wanneer je graag een (extra) lesbezoek wilt van een lerarenopleider van NHL Stenden, is het dus mogelijk om de instituutopleider uit te nodigen. Je vindt een actueel overzicht van de indeling en contactgegevens van instituutopleiders op de intranetpagina van het Praktijkbureau.

Studenten die een school uitkiezen voor werkplekieren die niet op de lijst van het Praktijkbureau staat (een school buiten de regio of niet binnen het reguliere onderwijs), dienen hierover eerst te overleggen met de opleiding om te bepalen of de school geschikt is.

Voor studenten die geen school voor werkplekieren kunnen vinden, organiseert het Praktijkbureau een persoonlijk adviesgesprek. Je kunt dit gesprek via de mail aanvragen. Neem daarbij in ieder geval een recent CV mee. *Ruimte C1.052 | T 058 251 2090 | praktijkbureau@nhlstenden.com*

Aanmelden bij het Praktijkbureau

Als student van een tweedegraads lerarenopleiding meld je altijd bij het Praktijkbureau je werkplek (de school en periode die jij als 'werkplekieren' bestempelt), ongeacht de duur. Dit kan via het [digitale meldingsformulier](#). De werkplek wordt als formeel beschouwd, zodra de gegevens door het Praktijkbureau zijn geregistreerd en de overeenkomst is ondertekend. Dit is nodig om de begeleiding en beoordeling vanuit NHL Stenden én op de stagescholen te kunnen waarborgen.

Het digitale meldingsformulier kan alleen worden ingevuld als alle gegevens m.b.t. de werkplek compleet zijn. Je vermeldt o.a. naam en mailadres van je studiecoach op NHL Stenden, de werkplekbegeleider (stagecoach) én schoolopleider van de stageschool (indien de school die heeft).

Dit doe je ook wanneer je eigen werkplek je 'stageplek' is. Ondanks dat in het Flexibel onderwijs het werkplekieren geen op zichzelf staande toetseenheid is, is het nodig dat flexibele deeltijdstudenten die hun eigen baan gebruiken voor het werkplekieren dit wel elk schooljaar aanmelden via het digitale formulier. In het geval van een eigen baan is het niet altijd nodig gegevens van bijvoorbeeld een werkplekbegeleider (coach) in te vullen, al wordt aangeraden toch een collega als zodanig te benutten. Bovendien ontvang je ook geen overeenkomst, je hebt immers al een arbeidsovereenkomst met de school.

Wanneer je in de praktijk aan de slag gaat met de module Handelingsbekwaam leraar (afstuderen) en daarvoor een beoordelingsmoment in de praktijk nodig hebt, dien je ook de eigen baan te melden als praktijkplaats. Dat je met deze module start, kan je aangeven in het digitale meldingsformulier. Er wordt dan automatisch een beoordelaar aan de praktijkplek verbonden. Bovendien ontvang je dan wel een stageovereenkomst, omdat je in de afstudeerfase zit.

Overeenkomst voor het werkplekieren

Je ontvangt binnen twee weken na het melden van de voorgenomen periode voor werkplekieren per mail een overeenkomstformulier van het Praktijkbureau. Als student zorg je ervoor dat de overeenkomst ondertekend en gescand binnen 2 weken retour is verzonden aan het Praktijkbureau.

De overeenkomst kan dus alleen digitaal worden ingeleverd bij het Praktijkbureau via praktijkbureau@nhlstenden.com

6. Begeleiding en beoordeling

Je begeleiding op de wpl-school vindt altijd plaats op basis van de onderwijsvisie en onderwijspraktijk van deze school. Dit wordt gedaan door de schoolopleider en de werkplekbegeleiders (coaches). De begeleiding vanuit NHL Stenden krijg je van de instituutsopleider (indien op de betreffende school aanwezig) en je studiecoach, tenzij anders afgesproken.

Een beschrijving van deze rollen, ook ontleend aan een landelijk afgesproken kader, lees je hieronder.

Werkplekbegeleider (coach)

De primaire taak van de werkplekbegeleider is het begeleiden van de student in de dagelijkse praktijk. Deze begeleiding is zowel onderwijskundig als vakdidactisch van karakter. De werkplekbegeleider is belangrijk om de student binnen de cultuur van de school te begeleiden. Het wijzen op de schoolregels en laten zien hoe die kunnen worden nageleefd is hier een voorbeeld van. De werkplekbegeleider houdt (op afstand) de vinger aan de pols. Zijn/haar kijk op het leerproces is belangrijk. Door geregeld hogere eisen aan de student te stellen kan de werkplekbegeleider de student stimuleren zich verder te ontwikkelen.

Taken van de werkplekbegeleider zijn:

- het dagelijks begeleiden van de student als het gaat om de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de onderwijsactiviteiten. Dit houdt in dat de werkplekbegeleider feedback geeft op het professionaliseringsplan en op de voorbereide en uitgevoerde onderwijsactiviteiten;
- de student kennis laten maken met de schoolcultuur;
- de student laten ontdekken uit welke facetten het docentschap bestaat;
- het ondersteunen van het leerproces van de student;
- zorgen voor een gefaseerde opbouw van taken en verantwoordelijkheden voor de student om te geleidelijk groeien in de rol van docent;
- een oordeel kunnen vormen over de getoonde professionaliteit;
- schriftelijke verslaglegging van de vorderingen van de student;
- voeren van voortgangsgesprekken.

Voor de werkplekbegeleiding stelt de school waar de student werkt begeleidingstijd beschikbaar.

Schoolopleider

De meeste wpl-scholen kennen een schoolopleider. Deze opleiders zijn door NHL Stenden Hogeschool of elders getraind. Op scholen zonder schoolopleider is de begeleiding in handen van een werkplekbegeleider van de school.

Taken van de schoolopleider zijn:

- het organiseren van intervisiebijeenkomsten op de school;
- begeleiden van de student bij het plannen, formuleren en uitvoeren van zijn/haar professionaliseringsplan;
- verdieping bieden door koppelingen te maken tussen theorie en de praktijk op de WPL-school;
- de student voorbereiden op voortgangsgesprekken;
- indien gewenst deelnemen aan voortgangsgesprekken;
- organiseren van kennismakings- en/ of sollicitatiegesprekken;
- beschikbaar zijn voor individuele begeleiding, bijvoorbeeld door het houden van een spreekuur.

Instituutsopleider

Veel scholen in de Noordelijke provincies hebben een instituutsopleider vanuit NHL Stenden als contactpersoon met de lerarenopleiding. Deze persoon is binnen de betreffende school betrokken bij het begeleiden en opleiden van docenten en stagiaires. De instituutsopleider is met regelmaat aanwezig op de wpl-school.

Taken van de instituutsopleider zijn:

- aanspreekpunt zijn voor alle stagiaires van de NHL Stenden lerarenopleidingen op die school;
- het samen met de schoolopleider/werkplekbegeleider zorgen voor introductie op de school;
- indien gewenst en mogelijk extra lesbezoek;
- beschikbaar zijn voor praktische vragen;
- school en opleiding met elkaar verbinden.

Studiecoach

Als student in de flexibele deeltijd heb je een studiecoach, die je bij de hele opleiding begeleidt.

Taken van de studiecoach t.a.v. het werkplekleren zijn:

- ondersteunen bij het maken van je professionaliseringsplan;
- aanspreekpunt zijn vanuit de opleiding voor jou en voor je werkplekbegeleider(s).

Beoordeling

Het werkplekleren in de flexibele deeltijd wordt niet als apart onderdeel beoordeeld, maar is essentieel voor de bewijsvoering voor leeruitkomsten. In de afstudeerfase vindt voor de module handelingsbekwaam wel een beoordeling op het leren in de praktijk plaats. Zie hiervoor de afstudeerhandleiding Flexibele deeltijd. Voor het aantonen van diverse leeruitkomsten wordt feedback van de werkplekbegeleider gevraagd, feedback van collega's (in de school of medestudenten) en feedback van leerlingen of (mbo-)studenten. Aan te raden is om als student specifieke feedback te vragen om te zien waar je staat ten opzichte van leeruitkomsten en persoonlijke leerdoelen. NHL Stenden feedbackinstrumenten of observatie-instrumenten van de school kunnen ook formatief gebruikt worden tijdens het werkplekleren.

Bijlage 1: Niveaus bekwaamheidseisen TLO 2019-2020

Niveaus bekwaamheidseisen TLO NHL Stenden 2019-2020

Voor leraren in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs wordt in de wet Beroepen in het Onderwijs beschreven aan welke bekwaamheidseisen zij moeten voldoen.¹ Omdat de bekwaamheidseisen zoals die sinds augustus 2017 gelden alleen het eindniveau van de lerarenopleiding beschrijven ('startbekwaamheid'), hebben de NHL Stenden lerarenopleidingen een verdere indeling gemaakt van de kennis, kunde en attitude in de bekwaamheidsniveaus voor de propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase. De genoemde omschrijvingen geven de minimale eisen die de student in zijn bekwaamheidsontwikkeling per fase van de studie dient te tonen, zodat de student bij het ontvangen van het diploma startbekwaam is. Deze beschrijving geldt voor het studiejaar 2019-2020 en beoogt een 'dynamisch document' te zijn, dat in de verdere ontwikkeling van Design Based Education (DBE) en Flexibel Onderwijs (FO) op grond van ervaringen van collega's uit het werkveld en de opleidingen steeds verder aangescherpt kan worden.

- 1) Het propedeuseniveau is het minimale niveau bij afsluiting van de propedeutische fase waarmee de student aantoont voldoende bekwaam te zijn om aan de hoofdfase te kunnen beginnen.
- 2) Het hoofdfaseniveau is het minimale niveau bij afsluiting van onderdelen uit de hoofdfase (postpropedeusedeel voorafgaand aan de afstudeermodules), waarmee de student aantoont voldoende bekwaam te zijn om aan de afstudeerfase te beginnen.
- 3) Het afstudeerfaseniveau is het eindniveau van de hele bacheloropleiding, waarmee de student zich kwalificeert als 'startbekwaam' docent.

De bekwaamheidseisen zijn gefundeerd in een brede professionele basis, die in de wet alleen in algemene termen omschreven wordt. Deze brede professionele basis hebben de tweedegraads lerarenopleidingen van NHL Stenden op eigen wijze ingekleurd, in aansluiting op de visie van de hogeschool en de vertaling daarvan binnen de Academie vo&mbo.

De bekwaamheidsniveaus liggen ten grondslag aan de leeruitkomsten en beoordeling van het behalen daarvan. De leeruitkomsten concretiseren hoe de student aantoont dat hij tenminste het niveau zoals gewenst bij die fase of modules heeft bereikt.

De eindkwalificaties van de opleiding zijn dus gebaseerd op:

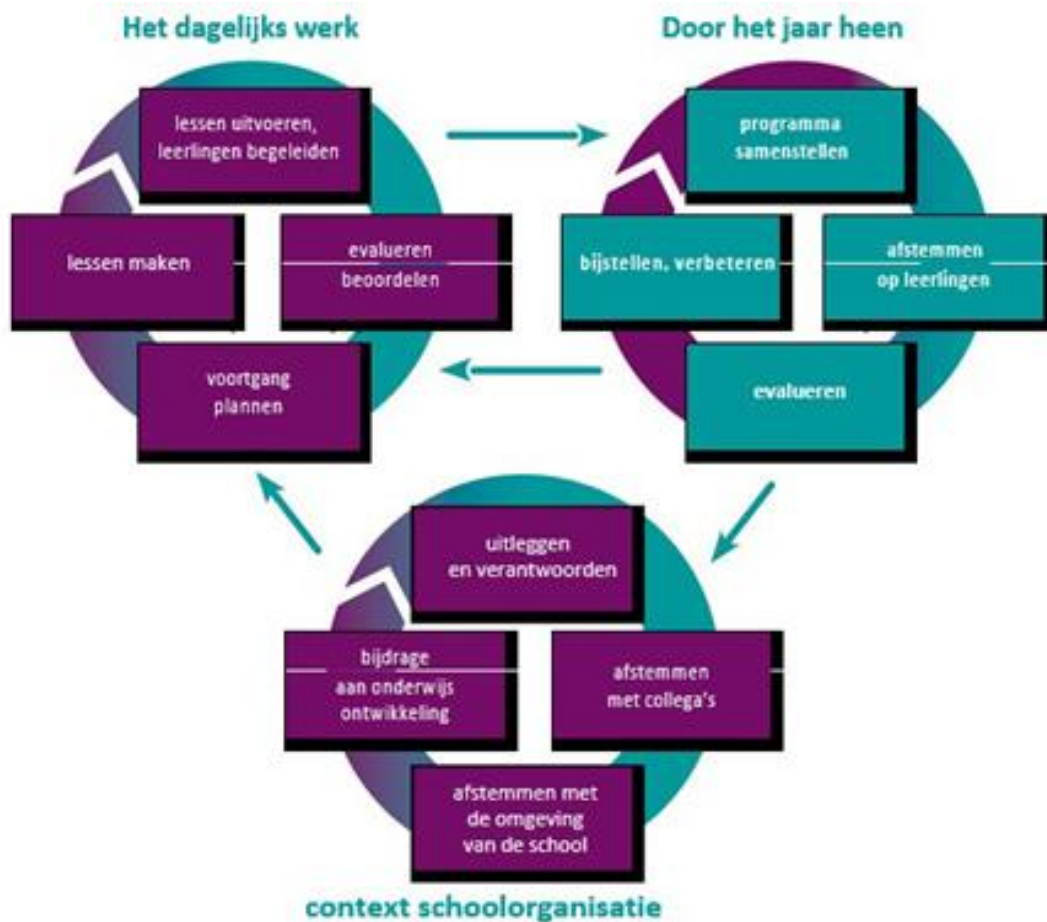
- Landelijke bekwaamheidseisen leraar voortgezet onderwijs / docent beroepsonderwijs
- Dublin Descriptoren/ NLQF 6 beschrijving voor algemeen hbo-bachelorniveau²
- Landelijke vakkennisbases en de generieke kennisbasis³

¹ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraren>

² Zie <https://nlqf.nl/nlqf-niveaus>

³ Zie <https://www.10voordeleraar.nl/>

- Niveau-indeling TLO van NHL Stenden met indeling in propedeuse-, hoofdfase- en afstudeerfaseniveau, met een eigen kleuring van de brede professionele basis en NHL Stenden-brede profilering

EEN BEKWAME LERAAR⁴

Uit het wetsartikel bekwaamheidseisen voor leraren:

Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

De bekwaamheid van de leraar wordt in belangrijke mate bepaald door zijn vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische kennis en kunde. De basis daarvan wordt in de bekwaamheidseisen vastgelegd.

Bij de interpretatie van de bekwaamheidseisen zijn de volgende uitgangspunten van belang:

⁴ N.B. Waar gesproken wordt van 'leraar', wordt ook docent in het beroepsonderwijs bedoeld. Waar gesproken wordt van 'leerling', worden ook mbo-studenten, cursisten en andere benamingen van lerenden bedoeld. Waar 'hij' staat of 'zijn', moet ook 'zij' en 'haar' gelezen worden.

- **De leraar is een professional:** Hij heeft een complex professioneel beroep dat hoge eisen stelt aan het niveau van zijn beroepskennis en -kunde. De leraar werkt in een professionele ruimte waarin hij verantwoordelijkheid neemt en voortdurend afwegingen en keuzes maakt. Hij werkt met een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding zowel in de dagelijkse uitvoering als bij het bijstellen en verbeteren van het onderwijs. Het vermogen om zich blijvend te kunnen ontwikkelen in zijn werk, samen met en van zijn collega's te kunnen leren en bij de tijd te blijven is daarbij essentieel. Met collega's worden hier professionals bedoeld, ook van andere beroepen en zowel binnen als buiten de school. Het meewerken aan innovatie en onderzoek wordt onder deze uitspraak begrepen. Als professional in het onderwijs kan hij op basis van een brede algemene ontwikkeling, actuele ontwikkelingen in de samenleving vertalen naar zijn onderwijspraktijk.
- **Het gewenste niveau van beroepskennis en -kunde:** maakt het noodzakelijk dat de leraar een opleiding voltooid heeft op ten minste bachelor- of masterniveau of een opleiding die daaraan gelijkwaardig is. Deze opleidingen moeten voldoen aan algemene criteria van niveau en kwaliteit, die dus ook voor deze bekwaamheidseisen gelden. Eisen betreffende de taal- en rekenvaardigheid van de leraar maken hier deel van uit. Deze criteria vormen het referentiekader voor het vaststellen van het niveau van bekwaamheid. Voor deze criteria wordt verwezen naar de Dublin-descriptoren en de vertaling daarvan in het Nederlandse kwalificatieraamwerk NLQF niveau 6.
- **Werken in het onderwijs is teamwork:** samenwerken met collega's, ouders en anderen, het aanspreken en aanspreekbaar zijn en het professionele handelen uitleggen en verantwoorden. Dit vereist communicatieve vaardigheden en goed kunnen samenwerken. Anderen zijn in deze context degene die professioneel bij de leerling of bij het onderwijs betrokken zijn. Dat kunnen onder andere beroepsbeoefenaren zijn in de sfeer van jeugdwerk, maatschappelijk werk, justitie of gezondheidszorg. Het gaat bijvoorbeeld ook om contacten met buitenschoolse opvang of samenwerking op het gebied van sport, kunst en cultuur. In het beroepsonderwijs bijvoorbeeld ook om de samenwerking met stage-bedrijven en begeleiders op de werkplek. Om zijn beroep goed te kunnen uitoefenen moet de leraar kunnen organiseren, plannen en prioriteiten stellen.
- **Bekwaamheid is meer dan kennis en kunde:** In de interactie tussen de leraar en de leerling spelen de persoonlijkheid en de beroepshouding van de leraar een belangrijke rol. Het is daarom essentieel dat de leraar beschikt over zelfkennis en in staat is tot kritische reflectie op zichzelf in het professionele handelen.

Deze uitgangspunten zijn bij de lerarenopleidingen van NHL Stenden vooral geëxpliciteerd in de onderliggende 'brede professionele basis'. Omdat ze onder de andere bekwaamheidsdomeinen liggen, vervullen ze een essentiële rol in de opleiding tot leraar. Inhoudelijk zijn ze verbonden met de andere drie domeinen, maar de focus ligt meer op attitude dan op kennis en kunde.

1 BREDE PROFESSIONELE BASIS VOOR BEKWAAMHEID EN KWALIFICATIE

LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Op basis van gevorderde kennis en kunde binnen zijn vakgebied, de vakdidactiek daarvan en pedagogische theorieën en methodieken die relevant zijn voor zijn onderwijs, en ondersteund door gespecialiseerde handboeken en onderwijsmethodes kan de leraar:

- zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.
- samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.
- bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
- meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden.
- zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

1 BREDE PROFESSIONELE BASIS		
Propedeuseniveau	Hoofdfaseniveau	Afstudeerfaseniveau
<p><u>Onderzoekend vermogen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan in vereenvoudigde vorm de onderwijsontwerpcyclus doorlopen. • kan gebruik maken van kennis en inzichten uit onderzoek. • draagt bij aan de oplossing van (praktijk)vragen door het raadplegen van bronnen en het inbrengen van informatie. 	<p><u>Onderzoekend vermogen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan in diverse praktijkcontexten eigen onderwijs ontwerpen, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren en evalueren op effect. • maakt gebruik van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek en praktijk. • draagt bij aan de oplossing van praktijkvragen door het raadplegen van bronnen en het inbrengen van informatie en bijdragen aan oordeelsvorming. 	<p><u>Onderzoekend vermogen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • doet didactisch ontwerponderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en maakt gebruik van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd. • kan bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
<p><u>Digitale geletterdheid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan gerichte zoekvragen/zoekopdrachten/trefwoorden formuleren. • kan geschikte informatiebronnen kiezen. • beheerst enkele technieken om efficiënt informatie te vinden. • kent en beheerst digitale leeromgevingen die op de opleidingen en (stage)scholen gebruikt worden. 	<p><u>Digitale geletterdheid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan efficiënt informatie te vinden, o.a. door gerichte zoekopdrachten te formuleren en geschikte informatiebronnen te kiezen. • kan informatie selecteren en beoordelen (betrouwbaarheid, authenticiteit, validiteit). • kent en respecteert regels met betrekking tot plagiaat en plagiaatpreventie waaronder digitale copyright modellen. • kent de implicaties van de digitale leefwereld van leerlingen/studenten voor het onderwijs. 	<p><u>Digitale geletterdheid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan actuele digitale middelen verantwoord en effectief inzetten voor zijn onderwijs. • houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen in de inzet van educatieve digitale middelen.

<p><u>Professionele samenwerking</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan constructief samenwerken met medestudenten in en buiten de opleiding en met docenten en collega's in het werkveld en afspraken nakomen. • kan basale gespreksvaardigheden toepassen. • kan situaties vanuit verschillende perspectieven bekijken. • kan feedback geven en ontvangen. 	<p><u>Professionele samenwerking</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan betrouwbaar en proactief samenwerken en heeft zicht op het functioneren van de vakgroep / het team binnen de school. • kan samenwerken met medestudenten in en buiten de opleiding en met docenten en collega's in het werkveld, en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen. • is bekend met methoden voor collegiale consultatie, intervisie en andere vormen van samenwerken ten behoeve van de eigen ontwikkeling. • kan gesprekken voeren met en over zijn leerling. • herkent situaties waarin belangen / standpunten / emoties conflicteren. 	<p><u>Professionele samenwerking</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan betrouwbaar en proactief functioneren als collega binnen de vakgroep/het team op de school. • kan samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen. • kan methoden voor collegiale consultatie, intervisie, supervisie en andere vormen van samenwerken inzetten ten behoeve van de eigen ontwikkeling of die van de school. • kan gesprekken voeren met derden in belang van de ontwikkeling van zijn leerling. • gaat professioneel om met situaties waarin belangen / standpunten / emoties conflicteren.
<p><u>Beroepsbeeld</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • is zich bewust van de diversiteit binnen het onderwijs m.b.t. regionale, nationale en internationale verschillen in maatschappelijke, etnische, sociaal-economische en levensbeschouwelijke achtergronden. • is zich bewust van de rolmodelfunctie van een docent en van de verschillende functies van onderwijs in de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van leerlingen. • heeft een globaal beeld van leraarschap in het tweedegraads gebied en zijn eigen eerste beeld van 'ideaal onderwijs'. • is zich bewust in contact met het werkveld dat hij deel uitmaakt van een beroepsgroep. 	<p><u>Beroepsbeeld</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • houdt in zijn onderwijs rekening met de diversiteit van zijn leerlingen in relatie tot maatschappelijke, regionale tot internationale, ontwikkelingen. • kan zijn sociaalmaatschappelijke en ethische verantwoordelijkheden als docent benoemen in relatie tot de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van zijn leerlingen. • kan enkele eigen praktijkervaringen en theorie koppelen aan een globale onderwijs- en vakvisie. 	<p><u>Beroepsbeeld</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan zijn onderwijs afstemmen op maatschappelijke, regionale tot internationale, ontwikkelingen en zijn leerlingen voorbereiden op de maatschappij, met verdiepende kennis van de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs (afhankelijk van de gekozen afstudeerrichting). • gedraagt zich naar zijn sociaalmaatschappelijke en ethische verantwoordelijkheden als docent, in zijn bijdrage aan de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van zijn leerlingen. • De leraar is bekend met enkele vormen waarin de beroepsgroep zich internationaal, landelijk en regionaal organiseert en actuele ontwikkelingen daarin.
<p><u>Professioneel profiel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • maakt de rolwisseling van student naar lerende professional. • kan leeractiviteiten ondernemen om zicht te krijgen op eigen geschiktheid voor het leraarschap. • verkent zijn persoonlijke talenten in relatie tot het beroep. • is zich bewust van de rol van overtuigingen en waarden die onder gedrag liggen. • kan gemaakte pedagogisch- didactische keuzes toelichten aan de hand van relevante theorie en reflecteert actief op basis van reacties van leerlingen, medestudenten, (werkplek)begeleiders en anderen op het eigen handelen als (aanstaand) leraar. 	<p><u>Professioneel profiel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan op zijn professionele handelen reflecteren en ontwikkelt een professionele attitude aan de hand van betekenisvolle leerervaringen. • kan leerdoelen stellen die richting geven aan zijn professionele ontwikkeling. • is zich bewust van zijn persoonlijke professionele talenten. • kan de overtuigingen en waarden die onder zijn eigen gedrag liggen benoemen en reflecteren op het effect daarvan op anderen. • kan zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen motiveren, gebruikmakend van actuele inzichten uit onderzoek en literatuur en kan zijn eigen handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen. 	<p><u>Professioneel profiel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden aan de hand van actuele bronnen. • kan een eigen onderwijs- en vakvisie m.b.t. de afstudeerrichting onderbouwen met actuele literatuur en verbinden aan eigen voorbeelden en regionale, landelijke en internationale voorbeelden. • kan in professionele dialoog de eigen professionele identiteit ontwikkelen. • zet zijn persoonlijke professionele talenten in voor zijn leerlingen, collega's en de school, binnen de richting die hij gekozen heeft. • kan de overtuigingen en waarden die onder zijn eigen gedrag liggen benoemen en koppelen aan zijn visie, als reflectieve professional die voortdurend nadenkt over het eigen handelen en over effecten daarvan op leerlingen/ collega's. • kan zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

2 VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent in ieder geval:

- de inhoud van zijn onderwijs beheerst;
- boven de leerstof staat;
- de leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren;
- vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap;
- kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
- zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

2 VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID		
Propedeuseniveau	Hoofdfaseniveau	Afstudeerfaseniveau
<p>kennis</p> <p><i>(opleidingsspecifiek, zie ook de vakkennisbasis)</i></p>	<p>kennis</p> <p><i>(opleidingsspecifiek, zie ook de vakkennisbasis)</i></p>	<p>kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden waarvoor hij verantwoordelijk is en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak(gebied). kent de relatie van de leerstof voor zijn vak(gebied) met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's. + voor beroepsonderwijs: heeft actuele kennis van beroepen in de branche of branches waarvoor hij opleidt en kan verband leggen tussen de leerstof en de kwalificatiedossiers van die branche of branches. overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen. weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op vervolgonderwijs of de beroepspraktijk. kent de samenhang tussen de verschillende verwante vakken, leergebieden en lesprogramma's. heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt, namelijk één of meer van de verschillende leerwegen van het vmbo, het praktijkonderwijs of de onderbouw van havo of vwo. + voor beroepsonderwijs: heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof van de verschillende typen en niveaus van de educatie en het beroepsonderwijs. weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren.
<p>kunde</p> <p><i>(opleidingsspecifiek, zie ook de vakkennisbasis)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> kan leren van fouten in de eigen beheersing van het vak(gebied) en actie ter verbetering ondernemen. 	<p>kunde</p> <p><i>(opleidingsspecifiek, zie ook de vakkennisbasis)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> beheerst het vak(gebied) voldoende om leerlingen verantwoord te onderwijzen. 	<p>kunde</p> <ul style="list-style-type: none"> beheerst de leerstof die vereist is voor zijn vak(gebied) binnen de afstudeerrichting dat hij de leerstof adequaat kan aanpassen aan de doelgroep is op de hoogte van de wettelijke kaders voor het vakgebied binnen de afstudeerrichting. kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen, uitleggen en demonstreren hoe ermee gewerkt moet worden. + voor beroepsonderwijs: kan de leerstof ook richten op de beroepspraktijk en de verbinding van de theorie aan de (beroeps)praktijk. kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van zijn school. + voor beroepsonderwijs: is in staat tot het onderhouden en benutten van contacten met het beroepenveld waarvoor hij opleidt. kan zijn onderwijs afstemmen op verschillen tussen leerlingen. kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs; kan daarbij vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en zo bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen.

3 VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Vakdidactisch bekwaam betekent dat de leraar of docent:

- a. de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school;
- b. de vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten;
- c. de vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
 - 1) hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
 - 2) bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen;
 - 3) hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden;
 - 4) hij stelt op basis van zijn analyse zo nodig zijn onderwijs didactisch bij;
 - 5) hij laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

3 VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID		
Propedeuseniveau	Hoofdfaseniveau	Afstudeerfaseniveau
<p>kennis</p> <p><u>Onderwijsvoorbereiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor de onderwijspraktijk relevant zijn. • kent verschillende didactische (ook digitale) leer- en werkvormen zowel voor voortgezet onderwijs als voor het beroepsgerichte onderwijs. • heeft kennis van het Nederlandse onderwijsstelsel. 	<p>kennis</p> <p><u>Onderwijsvoorbereiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die herkennen in het leren van zijn leerlingen. • kent verschillende methodes en criteria waarmee hij de bruikbaarheid van de methodes voor zijn leerlingen kan vaststellen. • kent verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen. • kan de methode aanvullen en verrijken. • heeft kennis van digitale leermaterialen en -middelen, kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan. • kent verschillende didactische leer- en werkvormen (onder meer ten behoeve van het beroepsgerichte onderwijs) en de psychologische achtergrond daarvan; kent criteria waarmee de bruikbaarheid daarvan voor zijn leerlingen kan worden vastgesteld. • kent verschillende doelen van evalueren en toetsen. Hij kent verschillende, bij deze doelen passende vormen van observeren, toetsen en examineren. • heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de vakdidactiek. 	<p>kennis</p> <p><u>Onderwijsvoorbereiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft zich verdiept in de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs wat betreft voor zijn doelgroep relevante leer- en onderwijstheorieën. • kent verschillende methodes en criteria waarmee hij de bruikbaarheid van de methodes voor zijn leerlingen kan vaststellen, verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen, ook wat betreft culturele verschillen, verschillende manieren om de methode aan te vullen en verrijken. • weet hoe een leerplan in elkaar zit en kent de criteria waaraan een goed leerplan moet voldoen (onder meer in het kader van beroepsgericht onderwijs). • heeft kennis van digitale leermaterialen en -middelen binnen zijn afstudeerrichting en kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan. • kent doelen van evalueren en toetsen en daarbij passende vormen van observeren, toetsen en examineren die relevant zijn voor de doelgroep binnen zijn afstudeerrichting. • heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de contextspecifieke aspecten van vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.

<p>kunde</p> <p><u>Onderwijsvoorbereiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ontwerpt planmatig onderwijsactiviteiten aan de hand van lesdoelen. • maakt gebruik van (digitale) leermaterialen en –middelen. • kan de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs toelichten. 	<p>kunde</p> <p><u>Onderwijsvoorbereiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan voor een specifieke doelgroep activerende en effectieve onderwijsactiviteiten en toetsen/feedback ontwerpen • kan doelen stellen, leerstof selecteren en ordenen. • kan samenhangende onderwijsactiviteiten uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen. • kan passende en betrouwbare toetsen kiezen, maken of samenstellen. 	<p>kunde</p> <p><u>Onderwijsvoorbereiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan vakdidactisch verantwoorde, effectieve en activerende onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) ontwerpen die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum van algemeen vormend onderwijs of (voorbereidend) beroepsonderwijs. • kan samenhangende onderwijsactiviteiten uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen/studenten in (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs. • kan binnen de afstudeerrichting passende toetsen kiezen, maken of samenstellen.
<p><u>Onderwijsuitvoering en organiseren van het leren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • voert onderwijsactiviteiten uit in (semi)authentieke situaties, met aandacht voor de praktische kant. • maakt aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen van de onderwijsactiviteit(en) duidelijk en motiveert leerlingen deze te halen. 	<p><u>Onderwijsuitvoering en organiseren van het leren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan een vakdidactisch adequaat klassenmanagement realiseren en vakdidactisch leiding en begeleiding geven aan groepen leerlingen. • kan aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken en leerlingen motiveren om deze te halen. • kan samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid stimuleren. • kan leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden. • kan de leerlingen met gerichte activiteiten, met doelmatig gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en –middelen, de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen. • kan de leerling begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak. 	<p><u>Onderwijsuitvoering en organiseren van het leren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan effectief en gefundeerd inspelen op verschillen tussen leerlingen. • kan een vakdidactisch adequaat klassenmanagement realiseren en leiding en begeleiding geven aan groepen leerlingen/studenten, ook buiten de context van school. • kan samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen/studenten binnen de context van de gekozen afstudeerrichting stimuleren. • kan leerstof aan zijn leerlingen/studenten begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen. • kan de leerlingen/studenten met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen. • kan de leerling/student begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak. • kan de leerlingen/studenten een gerichte inzet van loopbaanoriëntatie en -begeleiding bieden.
	<p><u>Onderwijsevaluatie en -ontwikkeling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen beoordelen. • kan de voortgang volgen, de resultaten toetsen, analyseren en beoordelen. • kan leerproblemen signaleren. • kan advies vragen aan collega's of andere deskundigen • weet wanneer en hoe hij advies kan geven. • kan kritisch reflecteren op zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen en de inhoud en de didactische keuzes uitleggen en verantwoorden. 	<p><u>Onderwijsevaluatie en -ontwikkeling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan zijn eigen onderwijsontwerp, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen/studenten, evalueren op effect en het onderwijsontwerp waar nodig bijstellen. • kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen en examens beoordelen. • kan bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie verzamelen en analyseren en op grond daarvan zijn onderwijs waar nodig bijstellen. • kan feedback vragen van leerlingen/studenten en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces. • kan leerproblemen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen. • kan advies vragen en geven aan collega's of andere deskundigen. • kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen. • kan de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs uitleggen en verantwoorden. • kan bijdragen aan pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school.

4 PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent:

- met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren;
- de ontwikkeling van zijn leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop zijn handelen afstemt;
- bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen;
- zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;
- bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene; waarbij het ook gaat om de begeleiding van de leerling bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit;
- zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

4 PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID		
Propedeuseniveau	Hoofdfaseniveau	Afstudeerfaseniveau
<p>kennis</p> <p><u>Contact met en aansluiting bij leerlingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft zicht op communicatieve kenmerken en de belevingswereld en van leerlingen/studenten. 	<p>kennis</p> <p><u>Contact met en aansluiting bij leerlingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn (bijvoorbeeld uit sociale psychologie en communicatietheorie) en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. 	<p>kennis</p> <p><u>Contact met en aansluiting bij leerlingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk binnen de afstudeerrichting relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. Voor beroepsonderwijs betekent dit dat hij zich heeft verdiept in de theoretische en praktische aspecten van het leren functioneren in een beroep en de ontwikkeling van beroepsidentiteit.
<p><u>Pedagogisch klimaat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van groepsdynamische processen. heeft kennis van elementen van effectief klassenmanagement en een krachtige leeromgeving. 	<p><u>Pedagogisch klimaat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. weet welke interventies kunnen worden ingezet om een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat te creëren. 	<p><u>Pedagogisch klimaat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen.
<p><u>Leerlingbegeleiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van de organisatie van leerlingbegeleiding in een school. 	<p><u>Leerlingbegeleiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van de lijn en de verschillende rollen in de begeleiding van leerling. heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen. 	<p><u>Leerlingbegeleiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen. heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.
<p><u>School en maatschappij</u></p> <ul style="list-style-type: none"> heeft zicht op de ontwikkeling van adolescenten, hun leefwereld en diverse opvoedingsstijlen. herkent diversiteit tussen leerlingen en manieren waarop het onderwijs daarmee omgaat. 	<p><u>School en maatschappij</u></p> <ul style="list-style-type: none"> weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond. heeft kennis van opvattingen met betrekking tot de pedagogische taak van het onderwijs en de rol van de docent daarin. 	<p><u>School en maatschappij</u></p> <ul style="list-style-type: none"> weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond en hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs.

<p>kunde</p> <p><u>Contact met en aansluiting bij leerlingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • toont betrokkenheid bij leerlingen en maakt (non) verbaal contact met leerlingen. • toont in interactie met leerlingen het vermogen om actief te luisteren en opbouwende feedback te geven. • ontwerpt lesmateriaal waarin hij/zij aansluit bij de belevingswereld van de leerling. 	<p>kunde</p> <p><u>Contact met en aansluiting bij leerlingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan het zelfvertrouwen van leerlingen stimuleren, hen motiveren en stimuleren om zelf antwoorden te vinden op hun vragen • heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. • heeft oog voor de verschillen tussen leerlingen. 	<p>kunde</p> <p><u>Contact met en aansluiting bij leerlingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • speelt pedagogisch doelmatig en intercultureel sensitief in op verschillen tussen leerlingen/studenten en moedigt hen op positieve wijze aan zich te ontwikkelen, in het vak(gebied) en in hun persoonlijke vorming. • kan het zelfvertrouwen van leerlingen/studenten stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren; heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen/studenten en doet daar recht aan. Hierbij heeft hij zich verdiept in de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs (onder meer in het kader van loopbaanoriëntatie en –begeleiding).
<p><u>Pedagogisch klimaat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • durft de leiding te nemen in de omgang met leerlingen/studenten in opleidings- en praktijksituaties. 	<p><u>Pedagogisch klimaat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • creëert in gangbare onderwijssituaties een ordelijk en veilig leerklimaat. • kan groepsprocessen sturen en begeleiden. • geeft leiding aan de groep door afspraken te maken en voorwaarden te creëren ten behoeve van het leren. • kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat scheppen • kan ruimte scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten • kan verwachtingen duidelijk maken en eisen stellen aan leerlingen. • is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie. 	<p><u>Pedagogisch klimaat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • creëert een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat in verschillende onderwijsleersituaties en onderzoekt bij moeilijkheden mogelijke oplossingen. • kan groepsprocessen sturen en (bege)leiden. • kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen/studenten en een veilig pedagogisch klimaat scheppen door ruimte voor leren en duidelijke verwachtingen en eisen. • kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen uitleggen en verantwoorden • is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie.
	<p><u>Leerlingbegeleiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan benoemen welke rol hij/zij kan en wil spelen in de begeleiding van leerlingen in de brede zin van het woord. • kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en -stoornissen signaleren. 	<p><u>Leerlingbegeleiding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en -stoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen. • kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn, zoals begeleiders van het leren op de werkplek en ouders.
<p><u>School en maatschappij</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan diversiteit tussen leerlingen en manieren waarop het onderwijs daarmee omgaat benoemen. 	<p><u>School en maatschappij</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan benoemen wat de pedagogische taak van de school is en welke rol hij/zij daarin voor zichzelf ziet weggelegd in relatie tot kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van leerlingen/studenten. • kan bijdragen aan burgerschapsvorming, rekening houdend met diversiteit in de samenleving. 	<p><u>School en maatschappij</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan benoemen wat zijn visie is op zijn sociaalmaatschappelijke rol als docent in relatie tot de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van zijn leerlingen/studenten en welke ethische verantwoordelijkheden dit met zich meebrengt. • draagt bij aan burgerschapsvorming rekening houdend met diversiteit in de samenleving, met maatschappelijke, regionale en internationale ontwikkelingen en met de morele ontwikkeling van leerlingen.

Bijlage 2 Leerlijn Handelingsbekwaam leraar

Leerlijn Handelingsbekwaamheid TLO 2019-2020

		Propedeuseniveau (minimum voor eind propedeuse)	Hoofdfaseniveau (minimum voor eind hoofdfase)	Afstudeerfaseniveau (minimum voor eind afstudeerfase)	Plusniveau
Pedagogisch bekwaam	Contact met en begeleiden van leerlingen	Maakt contact met leerlingen en sluit aan bij de doelgroep.	Heeft oog voor de verschillen tussen leerlingen en motiveert hen om te leren.	Speelt in op verschillen tussen leerlingen en moedigt hen op positieve wijze aan zich te ontwikkelen, in het vak(gebied) en in hun persoonlijke ontwikkeling.	Creëert een effectief en plezierig werk- en leerklimaat voor leerlingen, draagt bij aan opvoedkundige waarden en kan probleemsituaties t.a.v. groepen en individuele leerlingen flexibel en adequaat oplossen.
	Ordelijk en veilig werk- en leerklimaat	Durft de leiding te nemen in de omgang met leerlingen.	Creëert in gangbare onderwijssituaties een ordelijk en veilig leerklimaat.	Creëert een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat in verschillende onderwijsleersituaties en onderzoekt bij moeilijkheden mogelijke oplossingen.	
Vakinhoudelijk & vakdidactisch bekwaam	Onderwijsvoorbereiding, uitvoering en evaluatie	Ontwerpt planmatig onderwijsactiviteiten aan de hand van lesdoelen, voert deze uit in een (semi-) authentieke context.	Ontwerpt en geeft activerende en effectieve onderwijsactiviteiten en toetsen/feedback, en organiseert het leren op adequate wijze.	Ontwerpt en geeft vakdidactisch verantwoorde, effectieve en activerende onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en speelt effectief en gefundeerd in op verschillen tussen leerlingen.	Ontwerpt en geeft verantwoorde en voor de leerlingen uitdagende lesactiviteiten, waarin naast een adequate planning ook ruimte is voor improvisatie en aansluiting bij verschillen tussen leerlingen en bij de actualiteit.
	Toepassing vak(gebied) in de praktijk	Is bereid te leren van fouten in de eigen beheersing van het vak(gebied) en onderneemt actie ter verbetering.	Beheerst het vak(gebied) voldoende om leerlingen verantwoord te onderwijzen.	Staat zo ver boven de leerstof die vereist is voor zijn vak(gebied) dat hij de leerstof adequaat kan aanpassen aan de doelgroep en is op de hoogte van de wettelijke kaders voor het vakgebied binnen de afstudeerrichting.	Levert een bijdrage aan de actuele ontwikkeling van het vak(gebied) binnen de school of (inter)nationaal verband.
Brede professionele basis	Professionele samenwerking	Communiqueert actief met de werkplekbegeleider en medestudenten, en komt afspraken na.	Toont zich betrouwbaar en proactief en heeft zicht op het functioneren van de vakgroep / het team binnen de school.	Functioneert betrouwbaar en proactief als collega binnen de vakgroep/het team op de school en stemt af met anderen die bij de leerling betrokken zijn, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek.	Participeert als volwaardige collega op de school en draagt bij aan de schoolontwikkeling en de professionalisering van de beroepsgroep.
	Professionele ontwikkeling	Kan gemaakte pedagogisch-didactische keuzes toelichten aan de hand van relevante theorie en reflecteert actief op basis van reacties van leerlingen, medestudenten, (werkplek)begeleiders en anderen op het eigen handelen als (aanstaand) leraar.	Motiveert zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen gebruikmakend van actuele inzichten uit onderzoek en literatuur en kan zijn eigen handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen.	Handelt vanuit een pedagogisch-didactische visie, toont een onderzoekende houding en systematische ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en op relevante gegevens uit de praktijk.	Draagt door een onderzoekende houding en professioneel probleemoplossend vermogen bij aan de professionele ontwikkeling van de beroepsgroep.

Bijlage 3 Leeruitkomsten

PROPEDEUSE: OOB

Propedeuseniveau geeft aan dat de student:

- het beschreven propedeuseniveau van vakkennis en –vaardigheden heeft en de opleiding aankan
- oriënterende praktijkervaring heeft opgedaan in zowel vmbo- en mbo- als havo/vwo-contexten, d.m.v. observeren, instructies en (deel)lessen geven en de docentrollen uitproberen en daarop reflecteren
- een beeld heeft van het volledige werkveld van een tweedegraads leraar
- een gemotiveerde keuze maakt voor de opleiding en het beroep

Enkele typerende woorden voor dit niveau zijn: oriënteren, observeren, ontdekken, doen, overzicht krijgen, motivatie tonen, reflecteren, enthousiasmeren, beroepsbeeld onder woorden brengen, basis vakkennis en -vaardigheden verwerven.

Hieronder zijn de vier leeruitkomsten voor de module oriëntatie op onderwijs en beroep weergegeven. Je kunt je leeractiviteiten bepalen aan de hand van de mogelijkheden die de werkplek biedt in samenspraak met de schoolopleider/ werkplekbegeleider. Je verzamelt diverse materialen (denk aan verslagen van begeleiding, observaties, lesplanformulieren, ontwikkelde leeractiviteiten, filmbeelden, feedback van leerlingen en collega's, reflecties, sterkte zwakte analyse, Roos van Leary, formatieve beoordelingen van handelingsbekwaamheid) om aan te tonen dat je de leeruitkomsten beheerst.

PROPEDEUTISCHE FASE	
MODULE	LEERUITKOMST
ORIËNTATIE OP ONDERWIJS EN BEROEP	<p>Oriëntatie op je pedagogisch handelen</p> <p>Als pedagoog begeleid je leerlingen-studenten in hun ontwikkeling zowel op cognitief als emotioneel gebied. In een authentieke, begeleide praktijkcontext observeer je gedrag van leerlingen en leraren en verricht je zelf een aantal onderwijsactiviteiten. Je demonstreert aan de hand van beelden en feedback (van zowel leerlingen als begeleiders) dat je leerlingen motiveert door je enthousiasme en betrokkenheid. Je maakt contact met leerlingen en laat zien dat je de leiding durft te nemen. Je reflecteert op je eigen handelen en op datgene wat je geobserveerd hebt met behulp van actuele, relevante en (wetenschappelijke) theorieën en concepten. Je geeft aan wat je ontwikkelpunten op pedagogisch gebied zijn en beschrijft je eerste ideeën over de pedagogische functie van de school, jezelf als leraar en de organisatie van leerlingbegeleiding.</p>
	<p>Oriëntatie op je didactisch handelen</p> <p>Als didacticus stimuleer je leerlingen om te leren. Je laat in de voorbereidingen van je onderwijsactiviteiten zien dat je het leren van de leerlingen relateert aan de wijze waarop jij je les inricht. Je onderbouwt daarbij je didactische keuzes met behulp van actuele, relevante en theoretische concepten op het gebied van leren en didactiek. Je voert minimaal vijf onderwijsactiviteiten uit in een authentieke, begeleide praktijkcontext en blik vervolgens terug op deze activiteiten. In je reflectie geef je aan wat je ontwikkelpunten op didactisch gebied zijn.</p>
	<p>Oriëntatie op je rol van professional in het tweedegraads gebied</p> <p>Als professional demonstreer je dat je een breed overzicht hebt van het actuele werkveld in het tweedegraads gebied. Daartoe schets je in woord en/of beeld hoe het onderwijs in Nederland, en specifiek binnen het tweedegraadsgebied, is ingericht en wat onder de</p>

	<p>kwalificerende, socialiserende en persoonsvormende functies van het onderwijs verstaan wordt. Om dit helder te krijgen helpt het om over de landsgrenzen heen te kijken. Je onderzoekt minimaal twee actuele thema's en/ of dilemma's die spelen in het onderwijs, bijvoorbeeld aan de hand van een mediadossier.</p>
	<p>Persoonlijke professionele ontwikkeling</p> <p>Je reflecteert op je geschiktheid als leraar in het tweedegraadsgebied en de opleiding en onderbouwt dit met eigen praktijkervaring, persoonlijke kwaliteiten, motivatie en relevante theoretische kennis. Aan de hand van een verricht onderzoek(je) toon je aan dat je over een onderzoekende houding beschikt. In dit onderzoek of in andere activiteiten maak je zichtbaar dat je in een iteratief proces je eigen producten kunt verbeteren, bijvoorbeeld middels de DBE-cyclus. Je laat ook zien dat je proactief communiceert om je omgeving ook daadwerkelijk als leeromgeving te benutten. Je geeft je eerste vervolgstappen aan voor je eigen professionele ontwikkeling en een voorlopige voorkeur voor een afstudeerrichting (avo/(v)mbo).</p>

Hoofdfase: Pedagogiek en Vakdidactiek

Hoofdfaseniveau geeft aan dat de student:

- de vakkennisbasis voor de tweedegraads vakdocent beheerst op het niveau van kennis en inzicht en deels toepassing, o.a. aangetoond in de verplichte landelijke kennistoets
- de generieke kennisbasis beheerst op het niveau van kennis en inzicht, en deels toepassing in een aantal praktijkcontexten, zowel algemeen vormend als beroepsgericht onderwijs, d.w.z. bewust en adequaat pedagogisch-didactisch kan handelen in de beroepspraktijk, onderbouwd door middel van literatuur
- (vak)didactisch bekwaam is in het ontwerpen van onderwijs en ervaring heeft met het uitvoeren van lessen voor het volledige tweedegraads gebied
- zijn eigen ontwikkeling als docent kan sturen en daar keuzes in maakt, zoals de afstudeerrichting

Enkele typerende woorden voor dit niveau zijn: beheersen, verdiepen van kennis en inzicht, begeleid en onbegeleid praktijkervaring opdoen, brede praktijkcontext exploreren, experimenteren, reflecteren op eigen pedagogische en didactisch handelen, sturen van eigen ontwikkeling.

HOOFDFASE	
MODULE	LEERUITKOMST
PEDAGOGIEK	<p>Pedagogisch klimaat in klas en groep</p> <p>Je creëert binnen gangbare authentieke praktijkcontexten in zowel avo als (v)mbo door waarneembaar gedrag een ordelijk en veilig leer- en leefklimaat, waarin leerlingen zich kunnen ontwikkelen tot sociale, competente en zelfstandige mensen. Je motiveert leerlingen om te leren en stimuleert leerlingen om verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen leerproces.</p> <p>Je houdt aantoonbaar rekening met de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen en met verschillen tussen leerlingen, waaronder verschillen in afkomst en cultuur. Je stemt je pedagogisch-didactisch handelen af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.</p> <p>Je verantwoordt je pedagogisch handelen op basis van kennis van ontwikkeling van adolescenten, inzichten in groepsdynamica, (interculturele) communicatie en principes van klassenmanagement.</p>
	Leerlingbegeleiding

	<p>Je brengt in kaart hoe de leerlingbegeleiding op een school wordt vormgegeven en welke functies hierbij zijn betrokken. Je beschrijft welke rol jij als docent kan en wil spelen in de begeleiding van leerlingen in brede zin van het woord, zowel in avo als (v)mbo. Je signaleert leer-, gedrags- en ontwikkelingsproblemen en –stoornissen en houdt hier rekening mee in je onderwijs en begeleiding. Je onderbouwt je pedagogisch-didactisch handelen door middel van vakliteratuur. Je benoemt welke taken mentoren en studieloopbaanbegeleiders hebben, zowel in avo als (v)mbo en welke gespreksvaardigheden zij nodig hebben. Je benoemt je eigen ontwikkelpunten op het gebied van mentoraat en studieloopbaanbegeleiding.</p>
	<p>School en maatschappij</p> <p>Je onderzoekt de pedagogische functie van de school waarbij je ingaat op welke manier jouw school invulling geeft aan burgerschap. Ook onderzoek je welke sociaal-maatschappelijke rol jij als docent hebt in relatie tot kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming en welke ethische verantwoordelijkheden dit met zich meebrengt. Je draagt bij aan burgerschapsvorming waarbij je rekening houdt met diversiteit in de samenleving en de maatschappelijke, regionale en internationale ontwikkelingen en de morele ontwikkeling van leerlingen.</p>
VAKDIDACTIEK	<p><i>(vakspecifiek, zie de leeruitkomsten van de betreffende opleiding)</i></p> <p>+</p> <p>Portfolio Digitale geletterdheid</p> <p>Je toont via je portfolio Digitale geletterdheid aan dat je dat je ICT bewust inzet in je onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • door het ontwerpen van een online leerarrangement voor je vak • door het ontwerpen van een beroepsproduct met betrekking tot mediawijsheid, en • door het aantonen van je informatievaardigheid en het onderbouwen van je visie op de rol van ICT in jouw onderwijs als online professional.

Afstudeerfase: Handelingsbekwaam leraar en Onderwijsprofessional

Afstudeerfaseniveau geeft aan dat de student:

- in de dagelijkse praktijk van de afstudeerrichting goed functioneert als leraar in zijn vakgebied: d.w.z. dat hij adequaat handelt in alle docentrollen en zijn keuzes kan onderbouwen vanuit onderzoek, literatuur en praktijk
- zichzelf blijft ontwikkelen als professional met een eigen professionele visie op het beroep
- goed samenwerkt met collega's en andere bij de school betrokken partijen
- systematisch aan verbetering van zijn eigen onderwijs werkt
- bijdraagt aan de school als organisatie en het onderwijs als sector

Dit eindniveau van de bachelor is gericht op het aantonen van alle bekwaamheden op het landelijk vastgelegde niveau 'startbekwaamheid voor tweedegraads leraar'.

Enkele typerende woorden voor dit niveau zijn: systematisch handelen, dagelijks handelen binnen specifieke praktijkcontext, toepassen, onderzoeken, ontwerpen, onderbouwen, ontwikkelen professionele identiteit

AFSTUDEERFASE	
MODULE	LEERUITKOMST
HANDELINGS BEKWAAM LERAAR <VAK> AVO of BO	<p>Handelingsbekwaam leraar in jouw vakgebied binnen de door jou gekozen afstudeerrichting</p> <p>Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent binnen de kaders van de bekwaamheidseisen. Dat betekent dat je doelmatig en intercultureel sensitief handelt t.a.v. leerlingen, collega's en alle andere betrokkenen, in het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en ontwikkelen van onderwijs op jouw school en dat je je handelen onderbouwt vanuit actuele inzichten uit theorie en praktijk.</p>
ONDERWIJS PROFESSIONAL LERAAR <VAK> AVO of BO	<p>Afstudeeronderzoek: didactisch ontwerp als leraar in jouw vakgebied binnen de door jou gekozen afstudeerrichting</p> <p>Je demonstreert in je vakgebied en je gekozen afstudeerrichting onderzoekend vermogen bij het ontwerpen van een begeleide leer(werk)omgeving afgestemd op het niveau en de kenmerken van je leerlingen voor het realiseren van leerprocessen door een volledige ontwerpcyclus te doorlopen door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • op basis van een eigen probleemanalyse in de huidige leer(werk)omgeving onderbouwd met relevante bronnen, perspectieven en gegevens een onderzoeksvraag te formuleren • een ontwerp te ontwikkelen waarbij diverse bronnen worden geraadpleegd en perspectieven worden gezocht over leren en begeleiden welke afgewogen worden voor het ontwerp • deze bronnen en perspectieven ook te gebruiken om het uiteindelijke ontwerp te verantwoorden • het ontwerp uit te voeren en systematisch te evalueren op de realisatie van de beoogde leerprocessen • het uitgevoerde proces en resultaat te beschrijven • en op het proces en resultaat te reflecteren. <p>Professioneel profiel als leraar in jouw vakgebied binnen de door jou gekozen afstudeerrichting</p> <p>Je expliciteert en ontwikkelt je eigen professionele identiteit in professionele dialoog met anderen. Daarbij kom je tot beschrijving of verbeelding van jouw eigen visie op onderwijs en jouw vakgebied binnen de gekozen afstudeerrichting vo of (v)mbo, met aandacht voor je sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid om niet alleen bij te dragen aan de kwalificatie, maar ook aan de socialisatie en persoonsvorming van je leerlingen/studenten. Je onderbouwt je visie met actuele vakdidactische, pedagogische en vakoverstijgende inzichten en dilemma's uit literatuur, onderzoek en je eigen praktijk en betreft daarbij ook het bredere perspectief van de internationale context, de kenmerken van de beroepsgroep en de school als organisatie. In je conclusie schets je het gewenste ontwikkelperspectief voor de volgende fase(n) van je loopbaan.</p>

Zie voor de afstudeermodules de afstudeerhandleiding FO (op de intranetpagina van het praktijkbureau).

Als leraar in opleiding kom je veel te weten over je leerlingen. Realiseer je dat je zorgvuldig moet omgaan met de gegevens die je te weten komt. Privacy is een grondrecht en is net als het recht op onderwijs vastgelegd in het Europees Verdrag van Rechten van de Mens. Sinds mei 2016 gelden er in heel Europa strenge regels, vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Bij die regels horen torenhoge boetes. Maar los van die boetes: als school en als leraar in opleiding wil je toch niet dat gegevens van leerlingen door jouw slordigheid op straat komen te liggen?

Je moet dus zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens⁵ van leerlingen. Dat betekent dat je die persoonsgegevens niet door mag geven of openbaar mag maken.

Je moet vooral opletten bij je stages, bij observatieverslagen en bij je onderzoek.

Houd je aan onderstaande regels

1. **Vraag** voor het begin van je stage op de stageschool of er een protocol of iets dergelijks is over de omgang met persoonsgegevens en of er regels zijn voor het fotograferen en filmen van leerlingen. De stageschool is verantwoordelijk voor de persoonsgegevens van de leerlingen. Houd je daarom aan de voorschriften van de stageschool.
2. **Informeer de stageschool** (de directie of de schoolopleider) altijd over wat je doet met de gegevens van leerlingen (maken van een observatieverslag, onderzoeksonderwerp etc). *Waarom doe je dit? Wat gebeurt er met de gegevens? Waar komt het verslag terecht? Voor leerlingen onder de 16 jaar moeten ouders namelijk toestemming geven voor het gebruik van hun persoonsgegevens.*
3. **Pseudonimiseer de leerlinggegevens** in je opdrachten of onderzoek. Zorg ervoor dat leerlingen niet herkenbaar zijn. Gebruik dus niet de echte naam (maar noem ze bijvoorbeeld leerling A, B, C enzovoort), en ook geen foto, en vermeld in je verslag geen opvallende kenmerken waarmee een leerling makkelijk geïdentificeerd kan worden.
4. Observatieverslagen en onderzoeken die gebaseerd zijn op gegevens of observaties van leerlingen **worden alleen openbaar gemaakt met toestemming van de stageschool**. Onder 'openbaar maken' valt ook opname in de hbo-kennisbank (via de mediatheek).
5. **Bepaal wat het doel is van je onderzoek** en vraag en verwerk vervolgens alleen die persoonsgegevens die je nodig hebt voor het beantwoorden van die onderzoeksvraag.
6. Je vraagt en verwerkt in principe **geen bijzondere persoonsgegevens**, zoals medische, etnische, godsdienstige, politieke, vakbonds- en seksuele gegevens, en ook geen persoonsnummers (zoals het BSN). Alleen als je onderzoek hier specifiek overgaat en als je

⁵ Persoonsgegeven zijn **alle** gegevens (data) die iets zeggen over een mens. Naam, adres, woonplaats, geboortedatum, e-mailadres, IP-adres, beroep (ook van ouders), medische gegevens (bloedgroep, verzuim, dyslexie...), politieke voorkeur, hobby's, vrienden, rapport- toetscijfers, diagnoses, godsdienst, huidskleur, oogkleur, schoenmaat, foto, vingerafdruk, telefoonnummer enzovoort enzovoort.

toestemming hebt van de opleidingscoördinator en van de Functionaris Gegevensbescherming mag je deze gegevens op strikte voorwaarden gebruiken.

7. Bewaar de **ruwe data** van je onderzoek (de basisgegevens) **gescheiden** van je onderzoeksverslag (dus niet in een bijlage in het verslag). Deze onderzoeksdata dienen een jaar na afronden van je onderzoek als student vernietigd te worden, tenzij de opleiding anders beslist.
8. Breng **niet via Social Media** gegevens van leerlingen naar buiten.
9. **Geef je onderzoeksdata nooit door aan anderen.**
10. **Observatieverslagen in je digitaal portfolio** zijn alleen toegankelijk voor je beoordelaar en je schoolopleider/werkplekbegeleider.
11. Bij andere verslagen op basis van kwantitatief onderzoek of onderzoek op basis van informatie van respondenten bepaal je in overleg met je begeleider en de school of de inhoud als **vertrouwelijk of als openbaar** wordt bestempeld.
12. Je hebt een **grote verantwoordelijkheid**: zowel de stageschool als NHL Stenden Hogeschool kan geconfronteerd worden met hoge boetes, claims en imagoschade als gegevens van leerlingen door jou of door ons toedoen op straat komen te liggen.
13. Als je een vermoeden van een datalek hebt, meld je dit onmiddellijk aan je stageschool of, als het de voorzieningen van NHL Stenden betreft, aan het meldpunt datalekken van NHL Stenden.
14. **Overhandig dit privacyprotocol** aan de directie en/of de schoolopleider van je stageschool.

Raadpleeg bij twijfel de persoon die binnen NHL Stenden Hogeschool toezicht houdt op de naleving van de privacyregels, de Functionaris Gegevensbescherming: willem.bakker@stenden.com .

Leeuwarden, 04 oktober 2018
Team Onderwijs- en Relatiebeheer
Academie vo & mbo
NHL Stenden Hogeschool

Bijlage 5 Protocol voor audiovisuele opnames

PROTOCOL VOOR AUDIOVISUELE OPNAMEN

voor studenten en medewerkers van de academie vo & mbo en academie po

Februari 2019 - academie vo & mbo en po

Audiovisuele opnames van personen in het kader van je studie of onderzoek zijn in principe toegestaan als die een duidelijk, welomschreven doel dienen. Als de opleiding dat voorschrijft, kunnen zij bijvoorbeeld deel uitmaken van een portfolio om de verworven competenties aan te tonen.

Wel is het nodig dat de personen die opgenomen worden hun toestemming geven en geïnformeerd worden over het doel en het gebruik van de opname. Je moet kunnen aantonen dat je de toestemming hebt gekregen en dat je de personen die je hebt opgenomen hebt geïnformeerd. Het is slim om beide onderdelen in de opname op te nemen.

Hierbij moet je de volgende **regels** in acht nemen als de opnames een onderwijskundig doel⁶ hebben:

1. Vraag **toestemming** voor de opname aan degene(n) die je opneemt.
2. **Informe**er de op te nemen personen over het doel van de opname. Geef aan wie de opname te zien of te horen krijgt en hoe lang de opname wordt bewaard. Benadruk dat de opname voor geen enkel ander doel wordt gebruikt.
3. Voor **kinderen** onder de zestien jaar heb je de toestemming van ouder, voogd of verzorger nodig. Als je een opname maakt op een basisschool of in een zorginstelling loopt dit in principe via de directeur van de (basis)school of de zorginstelling. Als je een opname maakt in het voortgezet of middelbaar onderwijs loopt het contact met ouders, voogd of verzorger in principe via de schoolleiding.
4. Jij ondertekent zelf een verklaring dat je de opnames voor **geen enkel ander doel** gebruikt en de opname wist van je eigen apparaten uiterlijk twee weken nadat je de opname in de schoolomgeving hebt geplaatst.
5. De **bewaartermijn** wordt afgeleid van de Selectielijst hogescholen. Je opleiding bepaalt welke status de opname heeft: geen bijzondere status (bewaartermijn maximaal 2 maanden), tentamen (bewaartermijn 2 jaar na afhandeling), afstudeerwerk of afstudeertoets (bewaartermijn 7 jaar na beoordeling). Aan het einde van de bewaartermijn zorgt de opleiding ervoor dat de opname wordt gewist.
6. De opleiding bepaalt in **welke omgeving** de opname wordt bewaard.
7. De opname is alleen in te zien of te beluisteren voor degenen die daartoe door de opleiding **gemachtigd** zijn, zoals de beoordelaar en in sommige gevallen ook medestudenten.
8. De **opleiding** legt vast
 - a. Waar de opname wordt bewaard (respectievelijk geüpload).

⁶ Let op: voor opnames die gebruikt worden voor onderzoek gelden andere richtlijnen

- b. Wie toegang hebben tot de opname (limitatief en op basis van functionele motieven).
 - c. Wie verantwoordelijk is voor het wissen van de opname aan het einde van de bewaartermijn.
9. Als er een majeure redenen zijn om een bepaalde opname in **uitzonderlijke gevallen** langer te bewaren om in bredere kring te verspreiden, legt de opleiding dit voor aan de Functionaris Gegevensbescherming.
10. Als met de opname **bijzondere persoonsgegevens** worden vastgelegd (etniciteit, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakbond, genetische gegevens, biometrische gegevens, gegevens over gezondheid of seksueel gedrag of seksuele gerichtheid) dan gelden strengere regels. De verwerking van deze gegevens is namelijk verboden. Het is tevens verboden om opnames van leden van kwetsbare groepen te maken of als je ervan uit kunt gaan dat de opnames anderszins gevoelige informatie bevatten. Neem in geval van twijfel contact op met de Functionaris Gegevensbescherming binnen de NHL Stenden Hogeschool. Het enkele feit dat je kunt zien (of horen) tot welke bevolkingsgroep de opgenomen personen horen wordt **in dit verband** door NHL Stenden niet beschouwd als de verwerking van bijzondere persoonsgegevens.

***Verklaring**

Als onderdeel van mijn opleiding tot leraar basisonderwijs of docent binnen het vo & mbo aan NHL Stenden Hogeschool, worden opnames gemaakt van mijn functioneren in de klas. Die opnames helpen mij om mij te ontwikkelen tot een competente leraar. In die opnames zullen leerlingen in beeld komen of te horen zijn.

Ik verklaar dat:

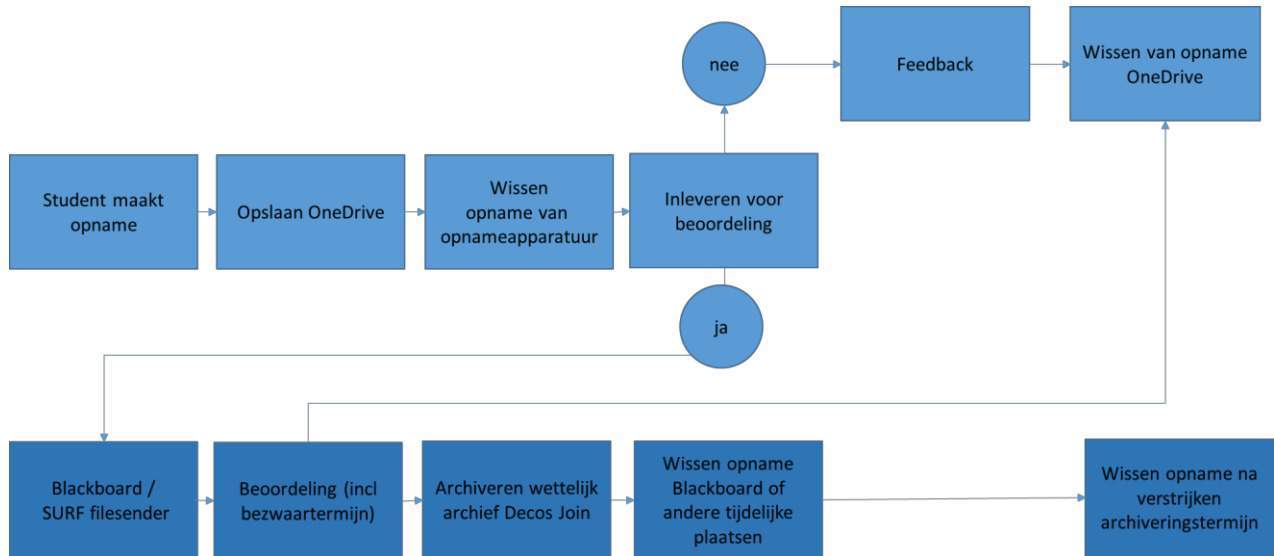
- ik de opnames voor geen enkel ander doel zal gebruiken dan bepaald door de opleiding tot leraar Basisonderwijs of docent binnen het vo & mbo van NHL Stenden Hogeschool;
- ik mij strikt zal houden aan het protocol dat is opgesteld door NHL Stenden Hogeschool en aan de regels van de (opleidings-)school op dit vlak;
- in het geval ik de opnames met eigen apparatuur heb gemaakt die opnames zal verwijderen uiterlijk 2 weken nadat zij door mij in de beveiligde omgeving van NHL Stenden Hogeschool zijn geplaatst.

Naam:	Datum:	Handtekening student:
Studentnummer:	Naam (opleidings-)school:	Contactpersoon opleidingschool:

Een kopie van het protocol en van deze verklaring wordt door de student overhandigd aan de opleidingsschool en het origineel bewaar je bij je huidige stageovereenkomst.

In het protocol voor audiovisuele opnames staat beschreven dat jij als student een aantal zaken moet regelen en de opleiding moet vastleggen hoe opnames bewaard worden. Hier leggen we uit hoe dit er uit ziet.

Opname maken

Als je een opname hebt gemaakt met opnameapparatuur dan sla je de opname zo snel mogelijk op (uiterlijk binnen 2 weken) in een omgeving van NHL Stenden Hogeschool, bijvoorbeeld OneDrive. Na opslaan, wis je de opname direct van de opnameapparatuur.

Inleveren en/ of delen van de opname

Het inleveren van een opname kan op verschillende manieren, te weten via het elektronische leeromgeving Blackboard, SURF filesender (surffilesender.nl), of delen vanuit OneDrive. Verstuur in geen enkele geval opnames (of andere privacygevoelige informatie) via mail, usb stick of Wetransfer.

Met SURFfilesender kun je grote bestanden, zoals onderzoeksdata, versturen. SURFfilesender is ook geschikt voor kleinere bestanden, zoals rapporten. De bestanden zijn in Nederland opgeslagen. Door encryptie wordt extra veiligheid geboden. Gebruik dus geen Wetransfer meer! Wetransfer is een gratis dienst en bij gratis producten is de kans groot dat jij het product bent. De bestanden kunnen bovendien in de VS worden opgeslagen wat qua privacy ook problematisch is.

Wissen van de opname

Het moment dat je de opname wist, is afhankelijk van de opdracht die je vooraf hebt meegekregen. Als je een opname hebt gemaakt waarvoor je geen cijfer krijgt, dan wis je de opname zodra je feedback hebt gekregen. Wanneer je de opname inlevert ter beoordeling door je docent, dan wis je de opname nadat je de beoordeling hebt teruggekregen.

Wat doet de opleiding om de privacy van de opname te garanderen?

De docent ontvangt de opname via Blackboard, SURF filesender of OneDrive en geeft je feedback of een beoordeling.

Als je feedback hebt ontvangen, verwijdert de docent het bestand van Blackboard of de link waarop je de opname hebt toegestuurd. Hierbij is het belangrijk dat jij als student de opname verwijdert van je OneDrive, zodat de opname via de link niet meer is af te spelen.

Wanneer je een beoordeling (cijfer) krijgt, dan wordt de opname gearchiveerd in Decos Join. Dit is het wettelijk archief van NHL Stenden en hanteert de termijnen die zijn vastgesteld in de Selectielijst hogescholen. De docent (of andere verantwoordelijke van de opleiding) wist de opname van Blackboard of andere plekken waar het bestand eventueel tijdelijk is opgeslagen. Na het verstrijken van het archiveringstermijn (zie protocol) wordt het bestand ook in het wettelijk archief gewist.

Bijlage 6 Verklaring omtrent gedrag (VOG)

Verklaring omtrent gedrag

Conform paragraaf 2.3.4 van het opleiding specifieke deel van het studentenstatuut geldt de VOG als aanvullend veiligheidsvoorschrift voor de tweedegraads lerarenopleidingen:

Voor deelname aan studieonderdelen in het kader van leren in de praktijk (werkplekleren/stage, praktijkopdrachten), dien je als student een Verklaring Omtrent Gedrag te kunnen overleggen'. Dit betekent dat wanneer door de stage verlenende school aan jou wordt gevraagd een recente VOG aan te leveren, je daartoe verplicht bent. De school is niet verplicht de kosten voor de aanvraag van een VOG te vergoeden.

Zorg dat je bij de kennismaking op de school direct nagaat wat hierin van jou wordt verwacht.

Zie voor een toelichting op www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/verklaring-omtrent-gedrag

Bijlage 7 Opleidingsscholen NHL Stenden

In onderstaand overzicht zie je van welke opleidingsscholen de academie vo & mbo van NHL Stenden onderdeel is. Dit zijn contractuele en intensieve samenwerkingsverbanden met scholen voor vo en mbo. Deze partnerscholen bieden intervisie en andere ondersteuning (bijvoorbeeld bij pedagogische thema's of bij onderzoek) bij het werkplekleren, gericht op het opleiden: jouw ontwikkeling tot leraar. Voordeel hiervan is dat theorie en praktijk dicht bij elkaar staan. Lerarenopleiders van het instituut (NHL Stenden Hogeschool) en de partnerscholen zoeken constant inhoudelijke afstemming voor o.a. het werkplekleren, met als gezamenlijk uitgangspunt het zo goed mogelijk opleiden en begeleiden van de toekomstige docent.

<p>Opleidingsschool FC NHL</p> <p>Partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Friesland College (Leeuwarden, Heerenveen) • NHL Stenden Hogeschool (Academie VO & MBO) 	<p>Groninger Opleidingsschool</p> <p>Partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leon van Gelder (Groningen) • Kamerlingh Onnes (Groningen) • Simon van Hasselt (Groningen) • Stadslyceum (Groningen) • Werkman VMBO (Groningen) • Montessori Vaklyceum (Groningen) • Montessori Lyceum (Groningen, Haren) • Harens Lyceum (Haren, Zuidlaren) • Topsport Talentschool (Groningen) • Praedinius Gymnasium (Groningen) • Heyerdahl College (Groningen) • Rijksuniversiteit Groningen (ULO) • NHL Stenden Hogeschool (Academie VO & MBO)
<p>School of Education</p> <p>Partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OSG Piter Jelles (Leeuwarden e.o., Dokkum, Kollum) • RSG de Borgen (Leek e.o., Roden) • Dr. Nassau College (Assen e.o.) • Stad en Esch (Meppel e.o.) • Rijksuniversiteit Groningen (ULO) • NHL Stenden Hogeschool (Academie VO & MBO) 	<p>Fryske Opliedingskoalle (FROSK) (aspirant)</p> <p>Partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Singelland (Drachten e.o.) • RSG Simon Vestdijk (Harlingen, Franeker) • RSG Magister Alvinus (Sneek) • CSG Bogerman (Sneek e.o.) • CSG Liudger (Drachten e.o.) • Rijksuniversiteit Groningen (ULO) • NHL Stenden Hogeschool (Academie VO & MBO)
<p>Ommelanden (aspirant)</p> <p>Partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dr. Aletta Jacobs College (Hoogezand) • Rutger Koplandschool (Siddeburen) • Theda Mansholt college (Delfzijl) • Rudolph Pabus Cleveringa Lyceum (Appingedam) • George Martensschool (Appingedam) • Dollard College (Winschoten e.o.) • Ubbo Emmius (Veendam, Winschoten e.o.) • Rijksuniversiteit Groningen (ULO) • Hanze Hogeschool (ALO) • NHL Stenden Hogeschool (Academie VO & MBO) 	<p>Opleidingsschool Friese Poort – NHL Stenden Hogeschool (aspirant)</p> <p>Partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROC Friese Poort (Leeuwarden, Drachten, Sneek, Dokkum, Emmeloord, Urk) • NHL Stenden Hogeschool (Academie VO & MBO)

NHL
STENDEN

hogeschool